

iber:Camera

orquestra simfònica
swr stuttgart

andrés orozco-estrada
director

beethoven
stravinsky

diumenge 11 de febrer del 2024, 19:00 h
auditori de girona

FUNDACIÓ
VILA CASAS

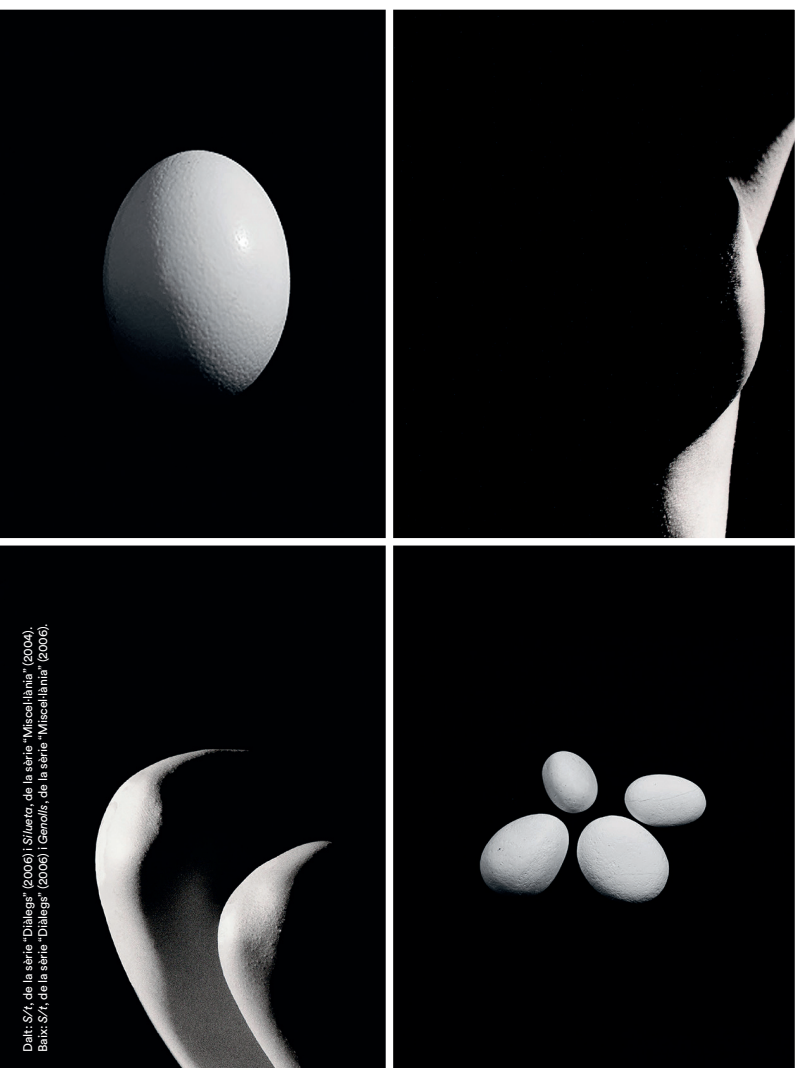
**aquest programa
ha estat possible gràcies
al suport de la fundació vila casas**

Joan Pla

El joc de l'equívoc

10.02.2024 — 09.06.2024

Palau Solterra, Torroella de Montgrí

Dalt: S/4, de la sèrie "Diàlegs" (2006). S/uerq, de la sèrie "Miscel·lània" (2004).
Bax: S/4, de la sèrie "Diàlegs" (2006). Genolls, de la sèrie "Miscel·lània" (2006).

FUNDACIÓ
VILA CASAS

PALAU
SOLTERRA
TORROELLA

ludwig van beethoven (1770 - 1827)

simfonia núm. 6, en fa major, op. 68 “pastoral” (1808)

- I. Despertar de sentiments alegres en arribar al camp (Allegro ma non troppo)
- II. Escena al rierol (Andante molto mosso)
- III. Divertida reunió de camperols (Allegro)
- IV. Llampecs. Tempesta (Allegro)
- V. Cant dels pastors. Sentiments alegres i agraïts després de la tempesta (Allegretto)

ígor stravinsky (1882 - 1971)

la consagració de la primavera (1913)

- Primera part: Adoració de la terra
- Introduction – Introducció (Lento. Più mosso. Tempo I)
- Les augures printaniers (Danses des adolescentes) – Els auguris de la Primavera (Danses de les adolescents) (Tempo giusto)
- Jeu du rapt – Joc del rapte (Presto)
- Rondes printanières – Rondes primaverals (Tranquillo. Sostenuto e pesante. Vivo. Tranquillo)
- Jeux des cités rivales – Joc de les tribus rivals (Molto allegro)
- Cortège du Sage – Processó del Savi
- Le Sage – El Savi (Lento)
- Danse de la terre - Dansa de la terra (Prestissimo)
- Segona part: El sacrifici
- Introduction – Introducció (Lento)
- Cercles mystérieux des adolescentes – Cercles misteriosos de les adolescents (Andante con moto – Più mosso – Tempo I)
- Glorification de l'Elue – Glorificació de l'escollida (Vivo)
- Evocation des ancêtres – Evocació dels ancestres
- Action rituelle des ancêtres – Acció ritual dels ancestres (Lento)
- Danse sacrale (L'Elue) – Dansa del sacrifici (L'escollida)

durada total del concert 110 minuts (entreacte inclòs)

Orquestra Simfònica SWR Stuttgart

L'Orquestra Simfònica de la SWR té la seva seu artística a la Liederhalle de Stuttgart i a la Konzerthaus de Friburg. Creada al setembre de 2016 a partir de la fusió de l'Orquestra Simfònica de la Ràdio de la SWR de Stuttgart i l'Orquestra Simfònica de la SWR de Baden-Baden i Friburg, el seu perfil artístic inclou tant repertori clàssic-romàntic com música contemporània. Teodor Currentzis ha estat al capdavant com a director titular des de la temporada 2018/2019; François-Xavier Roth assumirà aquest càrrec la temporada 2025/2026.

Les cites anuals de l'Orquestra Simfònica de la SWR inclouen les sèries de concerts pròpies de la SWR a Stuttgart, Friburg i Mannheim, així com actuacions al Festival de Música de Donaueschingen i al Festival de la SWR de Schwetzingen. Des de 2020, és l'orquestra resident del Festival de Pentecosta de Baden-Baden. Regularment, la SWR és convidada a participar al Festival de Salzburg, l'Elbphilharmonie d'Hamburg, així com a ciutats com Berlín, Colònia, Frankfurt, Dortmund, Essen, Viena, Edimburg, Londres, Barcelona, Madrid i Varsòvia.

Directors de renom internacional com Herbert Blomstedt, Peter Eötvös, Christoph Eschenbach, Sir Roger Norrington, Jakub Hrůša, Eliahu Inbal, Ingo Metzmacher, Kent Nagano, Michael Sanderling, Pablo Heras-Casado, Jonathan Nott, Dima Slobodeniouk i David Zinman han treballat amb l'Orquestra Simfònica de la SWR. Entre els solistes d'alt nivell es troben Patricia Kopatchinskaja, Antoine Tamestit, Gil Shaham, Nicolas Altstaedt, Vadym Kholodenko, Martin Grubinger o Isabelle Faust com a artistes en residència, així com molts altres convidats de renom, com Hilary Hahn, Sabine Meyer, Julia Fischer, Yulianna Avdeeva, Renaud Capuçon, Anna Vinnitskaya, Janine Jansen, Mischa Maisky, Vilde Frang i Fazil Say.

Amb el seu ampli programa d'educació musical, la SWR Symphonieorchester arriba cada any a uns 15.000 nens, joves i adults a través de l'àrea de difusió de la SWR. Nombroses emissions en directe i gravacions de concerts per a SWR2 i el portal web Swrclassic.de permeten a molts amants de la música de tot el món gaudir dels concerts de l'orquestra.

Andrés Orozco-Estrada

Energia, elegància i esperit és el que distingeix a Andrés Orozco-Estrada com a músic. Després d'una meravellosa col·laboració amb l'Orchestra Sinfonica Nazionale della Rai al maig de 2022, Andrés Orozco-Estrada és nomenat el seu nou director titular a partir de la temporada 23/24.

A partir de la temporada 2025/26, assumirà el càrrec de director musical de la ciutat de Colònia i la Gürzenich Capellmeister. Orozco-Estrada vol inspirar a tots els habitants de Colònia amb la música i per a la música, i a representar Colònia com a ciutat de la música a nivell internacional. La pròxima temporada, serà convidat a la Kölner Philharmonie amb un concert especial.

Debuts i reinvitacions a la temporada 23/24 el portaran a la Filharmonica de Viena, l'Orquestra Filharmonica de Nova York, l'Orquestra de París, la Ràdio Sueca, la Filharmonica de Rotterdam i la Ràdio Sinfonieorchester de Berlín, entre altres. També tornarà a la hr-Sinfonieorchester (de la qual va ser director principal 2014-2021) i a l'Orquestra Simfònica de Houston (de la qual va ser director musical 2014-2022).

Acompanyarà a l'Orquestra Simfònica de la SWR en una gira per Espanya i també estarà de gira amb la Filarmonica della Scala. Destaca també la gira europea amb la Filharmonica Jove de Colòmbia i la violinista Hilary Hahn, que el portarà a París, Berlín, Munic, Frankfurt, Dortmund i Suïssa, entre altres.

Debutarà a La Scala de Milà (NP, Mozart "Figaro") i a l'Òpera d'Amsterdam (NP Beethoven "Fidelio"), on dirigirà el Koninklijk Concertgebouworkest. Orozco-Estrada també torna a la Staatsoper de Berlín després de nombroses produccions d'èxit amb "Tosca".

Nascut a Medellín (Colòmbia), Andrés Orozco-Estrada va començar la seva formació musical tocant el violí, rebent les seves primeres classes de direcció als 15 anys. El 1997 es va traslladar a Viena, on va ser acceptat a la classe de direcció de Uroš Lajovic, alumne del llegendari Hans Swarowsky, a la rebatejada Hochschule für Musik und Darstellende Kunst. Des d'octubre de 2022, Orozco-Estrada és professor de direcció d'orquestra a la Universitat de Música i Arts Escèniques de Viena.

Ludwig van Beethoven: Simfonia núm. 6 op. 68 “Pastoral”

“Deixem a l’oïdor la feina d’imaginar cada situació”. Amb aquestes paraules Beethoven volia deixar clar que darrere la seva simfonia no hi havia cap programa literari concret, ni cap dibuix, ni cap bosc, ni cap muntanya, ni cap rierol que ell hagués volgut traduir en música. Es tracta, evidentment, de música descriptiva, però Beethoven no vol descriure una idea o una imatge sinó que vol compartir amb el públic el plaer que ell mateix experimenta quan està en contacte amb la natura. No solament vol transmetre l’amor per l’aire lliure sinó evocar-nos aquesta llibertat “natural” a través de la música. Això mateix ja ho diu en els diferents subtítols que ha tingut l’obra: es va estrenar com “Simfonia Pastoral: més aviat expressió d’un sentiment que no pas un quadre”, i es va editar com “Simfonia Pastoral o record de la vida al camp”.

Els títols dels cinc moviments de la simfonia també ens donen pistes extramusicals, però no són més que apunts sobre els quals podem deixar anar la imaginació. El primer moviment duu com a títol “Despertar de sentiments agradables en arribar al camp”. Destaquem que el primer tema del moviment, que ens acompanyarà insistentment al llarg de l’audició, és el d’una melodia popular de Bohèmia recollida durant l’estada que Beethoven va fer a casa de la comtessa Teresa von Brunswick, un dels amors impossibles de l’autor, l’estiu del 1806. Com deia Beethoven, que cadascú imagini el que li sembli, però després de l’audició d’aquest moviment Hector Berlioz assegurava ha-

ver sentit el següent: “Bandades d’ocells esvalotadors volen allà a dalt; l’atmosfera apareix carregada de vapor de tant en tant; espessos núvols creuen ràpidament davant el sol i desapareixen de sobte i els llamps de l’astre inunden els camps i els boscos amb torrents desbordants d’esplendor”. Un altre exemple d’il·lustre oïdor amb imaginació desenfrenada és Walt Disney, que va plasmar a la pel·lícula Fantasia totes les imatges que aquesta simfonia li va portar al cap.

El segon moviment, titulat “Escena al rierol”, té unes evidentíssimes intencions descriptives o, si més no, imitatives. El motiu principal del moviment recorda el murmur del rierol i cap al final del moviment apareixen de forma clara diferents espècies d’ocells: la flauta imita els refilets del rossinyol, l’oboè fa la passada de la guatlla i el clarinet el cant del cucut. En aquest cas no mana la imaginació, ja que els noms d’aquests animals estan escrits a la partitura. Com totes les obres d’art, aquesta simfonia tampoc ha estat plaent per a tothom. L’audició d’aquest moviment va ser el que va impulsar definitivament Claude Debussy a escriure el següent: “La popularitat de la Simfonia Pastoral és deguda al malentès que hi ha entre els homes i la Natura. Fixeu-vos en l’“Escena del rierol”. Un rierol al qual beuran uns bous (la veu del fagot així m’ho fa creure), sense parlar del rossinyol del bosc i del cucut suís, coses que pertanyen més a l’art de Vaucanson [inventor de l’època expert en estris mecànics] que a una Natura digna d’aquest nom. Tot plegat és inútilment imitatiu o d’una interpretació purament arbitrària. Seria absurd

creure que amb això vull faltar al respecte a Beethoven: només un músic genial com ell podria equivocar-se tant cegament. Ningú està obligat a escriure obres mestres i si tractem com a tal la Pastoral, aquesta paraula perdrà força per qualificar les altres”.

El tercer moviment, “Divertida reunió de camperols”, és l’Scherzo de la simfonia. En ell sentim la imitació de la música, d’una banda, musical de poble. Beethoven deia que s’havia fixat com, sovint, els músics d’aquestes bandes toquen mig adormits de manera que, quan sobtadament es despertien, bufen fort, però habitualment fora de lloc. En aquest moviment el músic adormit és el fagot: amb un treball compositiu ple d’humor, Beethoven fa que aquest instrument toqui només dues notes i, clarament, ho faci a destemps.

L’Scherzo es repeteix i, sobtadament, les danses dels pastors s’interrompen per l’aparició d’una tempesta (transició cap al darrer moviment). Beethoven segueix insistint en el fet que, el que ell ha volgut descriure, no han estat els llamps i els trons, sinó els estats d’ànim, és a dir, l’angoixa que la tempesta provoca en la pagesia, malgrat que ens sembli que contrabaixos i violoncel·ls anuncien els núvols mentre el flautí i el clarinet evoquen els llamps, apareixen els trons (trombons i redoble de timbales)... però aviat escampa i comença el darrer moviment: “Cant dels pastors. Sentiments alegres i agraïts després de la tempesta”.

La Simfonia núm. 6 va ser estrenada a Viena el mateix dia que la Simfonia núm. 5: el

22 de desembre de 1808.

Stravinsky: La consagració de la primavera

Encara que Stravinsky va néixer i créixer envoltat de música (el seu pare era cantant –baix– dels Teatres Imperials), no es pot dir que fos musicalment precoç. Als 11 anys va anar per primer cop a l’òpera (La vida pel Tsar de Glinka) i uns dies després va assistir a l’estrena de la Simfonia núm. 6 “Patètica” de Txaikovski. Ja d’adolescent, assistia sovint als concerts que organitzava el mecenes Belaiev on s’interpretava música russa i, en complir 18 anys (l’any 1900) va decidir matricular-se a la Facultat de Dret. Allà va conèixer el fill de Rimski-Kórsakov que li va presentar al seu pare i va començar a donar-li classes particulars. Amb uns estudis bastant desordenats Stravinsky va anar perfeccionant-se en harmonia, contrapunt i orquestració. La seva primera obra (una Sonata per a piano) data del 1903 (ja tenia 21 anys) i les seves primeres obres simfòniques (Scherzo fantàstic i Focs artificials) del 1907 i 1908. L’estrena d’aquestes dues obres el 6 de febrer de l’any 1909 va ser l’inici de la carrera com a compositor de Stravinsky: entre el públic assistent al concert hi havia Serguei Diàguïev (director dels Ballets Russos establerts a París des de l’any anterior) que, en sentir aquestes obres, va córrer a buscar l’autor per tal d’encarregar-li la música per a un ballet. Primer li va encarregar l’orquestració de dues obres de Chopin per a l’espectacle Les sílfides, i immediatament després li va enco-

manar la creació de la música per al ballet *L'ocell de foc* que es va estrenar el 1910. Davant l'èxit d'aquesta obra Diàguilev va encarregar-li Petruixka l'any 1911 i *La consagració de la primavera* el 1913.

Aquests són els inicis de la carrera com a compositor de Stravinsky, que a partir d'aquest moment ja no parerà d'escriure. Són molts els que opinen que, malgrat que va escriure més d'un centenar d'obres i que algunes d'elles són de gran qualitat, les millors són aquests tres ballets. El que és indubtable és que *La consagració* va marcar un punt d'inflexió en la història de la música: el seu concepte del ritme i de la instrumentació van provocar una revolució entre els compositors i entre el públic. El concepte de "ballet" ja mai més va ser el mateix. Les melodies que utilitza (malgrat que el subtítol de l'obra diu "Quadres de la Rússia pagana") no són autènticament del folklore rus sinó que són creació lliure i l'orquestració mostra un domini absolut del color i proposa combinacions de sons totalment noves. La gran aportació, però, està en el ritme: estudiat fins al mil·límetre, crea un clima i una tensió únics (insuportable per a molts dels presents el dia de l'estrena) que han fet d'aquesta obra una de les més importants del segle XX.

Les grans obres, però, sempre necessiten anys per anar sent acceptades. El cas de *La consagració* no és una excepció: des del sonat escàndol de l'estrena fins a arribar a la seva programació amb normalitat, van haver de passar dècades i —cal no oblidar-ho— l'obra s'ha imposat com a peça

de concert i no pas com a ballet. Uns anys després de l'estrena, el controvertit músic francès Erik Satie, defensor de la llibertat creativa i de la modernitat sense escoles, escrivia: "Una de les característiques de la música de Stravinsky és la transparència sonora. És aquesta la qualitat que trobem sempre en els grans mestres purs, que no deixen mai residus en la seva sonoritat [...]. *La Consagració* és tota plena de la transparència vibratòria a la qual em vull referir, i és potser en l'obra on apareix amb més força i amb més persuasió (el públic es veurà prodigiosament submergit en ella, considerablement impregnat). Malgrat que sap que la perfecció no és d'aquest món, intenta constantment captar-la, fixar-la. Mestre d'un dinamisme inaudit, sacsejà els públics fent-los despertar de la seva apatia [...]. On millor mostra Stravinsky tota la riquesa del seu poder musical és en la utilització de la dissonància. Quin meravellós mag! Per a ell la dissonància fa pressió i a través d'ella polsa la sensibilitat de l'oïdor advertit. No té res de dura, s'exposa de forma fluida, sempre canviant i útil a la seva presentació [...]. Que el nom de Stravinsky sigui aclamat!". El temps li va donar bona part de raó.

David Puertas

la temporada ibercamera agraeix el suport de: _____

amb el patrocini de _____

amb el suport de _____

amb la col·laboració de _____

mitjans col·laboradors _____

ibercamera col·labora amb _____

iber:Camera

proper concert

17/03/2024, 20:30 h – auditori de girona

orquestra simfònica de düsseldorf
ádám fischer, director
simfonia dels adéus, haydn
simfonia núm. 5, mahler

t. 93 317 90 50

www.ibercameragirona.cat